

Француске било 37,500.017 становника, што представља, у односу према 1911 год., мањак од 2,104.975 (одн. са војском у иностранству 1,912.002) становника. С друге стране је добитком нове територије број становништва повећан за 1,709.749. Највећма су сада насељени ови департмани: Сен (4.4 мил.), Нор (1.8 мил.), Па де Кале (990000), (Рон 956000), Сен е Оаз (922000) и Сен Енфериер (881000). У највећим градовима је број становника оволики: Париз 2,906.472. Марсељ 586.341, Лион 567.592, Бордо 267.409, Лиј (Lille) 200952, Нант 183704, Тулуз 175434, Сен Етиен 167967, Штрасбур 166767, Л' Хавр 163374 и Ница 155839. Остала места имају мање од 150000 становника.

П. В.

**Становништво Белгије.** — Главне податке о последњем попису становништва у Белгији 31. дец. 1920. изнео је *Moniteur Belge, Journal Officiel du Royaume de Belgique* 1. III. 1922, по коме је целокупан број становништва у Белгији 7,458,903, тј. 258 на 1 км<sup>2</sup>. Становништво је по појединим провинцијама овако распоређено:

	број становника	према 1910 г.	густина
Анвер	1,015,903	+ 4 7 <sup>0</sup> / <sub>10</sub>	358
Брабант	1,520,591	+ 3·4	463
Зап. Фландрија	802,155	— 9·0	248
Ист. Фландрија	1,105,044	— 1·4	368
Хенд	1,219,705	— 1·1	327
Лиеж	863,089	— 2·9	298
Лимбур	300,455	+ 8·3	124
Ликсамбур	223,444	— 3·5	50
Намир	398,338	+ 6·2	95
Нео-Малмеди	60,179	—	60

1910 год. било је у Белгији 7,387,748 становника, а 1920. год., без нових крајева, 7,398,724, тј. за 10940 више; међутим је у истини број становника за 225000 мањи но што би одговарало прорачунатом нормалном прираштају за последњих десет година.

Највећи градови у Белгији су Брисл (са предграђима) 802510 стан., Анверс (са предгр.) 387033, Лиеж (са предгр.) 253177 и Ган 211945.

Е. В.

**Попис становништва у Великој Британији, Канади и Британској Индији.** — У Великој Британији је попис становништва извршен 19./20. јуна 1920., али за Ирску (1911. = 4·4 мил.) није. По предходним резултатима било је у Вел. Британији свега 48,267,530 становника, од којих 20430623 мушких. Прираштај је 4·7<sup>0</sup>/<sub>10</sub> према ономе из 1911. Енглеска има 35678530, Уелс 7706712, Скотска 4882288. Претежно пољопривредни окрузи на југу и истоку Енглеске имају нешто мањи прираштај него области индустрије и угља у Уелсу, Средњој и Северној Енглеској. Лондон је имао 4483249 или 38436 станов. мање него 1911. године; његов City непрестано има само 13706 становника. Више од 1/2 милијона становника имају: Бермингем, Ливерпул и Менчестр, а преко 100000 имају 46 вароши; више од 50000 становника има 101 варош. На острву Ману живи 60238 становника, а на свима оним у Каналу 49494. — *Канада* је по бројању 1921. год. имала 8772000, који је број већи за 1567162 од онога из 1911. године. Интересантно је да је тај вишак мањи од онога у претпрошлој деценији. — Становника *Британске Индије* било је по попису од 18. марта 1921. год. 319075132, а 1911. год. 315086372.

Е. Ј. Цветић.

**Становништво у Италији.** — *Италија*, у којој је попис извршен 1.—XII—1921., показала је да има на целој новој области државној 38835184 становника, док је у истој времену стара територија државна показала 37270493 становника. Значи да је према броју из пописа од 1911. године прираштај од 2599116. Овај знатни прираштај за последњу деценију правда се затишјем у исељавању из Италије и враћањем многих ранијих исељеника у њу. Највећи је град Неапољ, 780220, затим Милано, 718304; Рим има само 689460 становника, Турино 517140, Палермо 400348, Ђенова 300784, Фиренце 253565, Катаниа 251875, Болоња 210969, Месина 174136, Венеција 171339, а остале вароши мање од 150000 становника.

Е. Ј. Цветић.

**Четрнаести попис становништва у Сједињеним Државама 1920 год.** — По државном издању пописа (*Fourteenth Census of the United States taken in the Year 1920. Vol I. Population 1920. Number and Distribution of Inhabitants.* Department of Commerce. Bureau of the Census. Washington 1921) било је у Сједињеним Државама и другим поседима оволико становништва:

	површ. у км <sup>2</sup>	број становника	густина
Сједињене Државе	1,856 285	105,710 620	56·9
Аљаска	1,530 330	55 036	0·04
Филипинска Острва <sup>1</sup>	297 906	10,350 640	34·7
Порто Рико	8 896	1,299 809	146·1
Хавајска Острва	16 702	255 912	15·3
Вирџин О. Сјед. Држ. <sup>2</sup>	342	26 051	76·2
појас Панамског Канала	1 365	22 858	16·7
Гуам	544	13 274	24·4
Самоа О. (амер. део)	199	8 056	40·4
војна, морнаричка и друге службе изван државе	—	117 238	—
<b>Укупно</b>	<b>3,712 569</b>	<b>117,859 495</b>	<b>31·7</b>

Без предграђа неколико највећих градова имају оволико становника: Њујорк 5,620048 (прир. од 1910 год. 17·9%), Чикаго 2,701705 (25·6), Филадельфија 1,823779 (17·7), Дитрует 993678 (113·3), Бостон 748678 (11·6), Сент Луи 772897 (12·5), Кливленд 796841 (42·1), Балтимор 733826 (31·4), Питсбург 588343 (10·2), Лос Анђелес 576673 (80·7), Беџало 506775 (19·6), Сан Франциско 506676 (21·5). Остали градови имају мање од 500000 стан. Ако се као вароши узму сва она места, на којима живи више од 2500 становника, онда отпада на варошко становништво Сједињених Држава (без другихседа) 45·8%, а на сеоско 54·2%. Најекстремнији су односи између Њу Ингланда (Мен, Њу Хемпшир, Вермонт, Месечусетс, Род Ајленд и Конетикат) са 79·2% варошког и Ист Саут Централа (Кентеки, Тенеси, Алабама, Мисисипи) са 77·6% сеоског (rural) становништва.

П. В.

**Број становника у Њујорку.** — Колосални град са Brooklyn-ом и Staten Island-ом има на северу предграђа: Jonkers, New Rochelle и Mt. Vernon, а она на Long Island-Sund-у пружају се од Stamford-a, на Хедзону до Ossining-a и достижу већ пошумљене брежуљке Mt. Kisko. На обали New Jersey-a постала су дугачка купалишна места, која на југ иду до Long Blanch-a. Хедзон на западу није могао спречити развијање,

<sup>1</sup> по попису од 31. окт. 1918 год.

<sup>2</sup> по попису од 1. нов. 1917.

те су овде поникла фабричка предграђа: Newark, Jersey-City, Paterson и Elisabet, па се тај индустријски део пружа на југу већ до New-Brunswick-a, а на северу обухвата цео округ Berglen.

Данашњи Greatest New York захвата 3200 км<sup>2</sup> (Лондон 1600 км<sup>2</sup>), од чега је готово 900 км<sup>2</sup> под зградама (у Лондону 500, у Берлину 130 км<sup>2</sup>). Године 1871. имао је 1850000 становника, што значи ни половину тад. лондонских, 3833000. Али крајем прошлога века нарастао је на 4877000, а Лондон 6581000. До 1910. год. оба су се града знатно приближили: Њујорк 6751000, Лондон 7251000. По подацима последњег америчког пописа Greatest New York попео се у становницима на 8431000, док је Great London са свима предграђима својим) избројао у последњем енглеском попису 7476000 становника.

Е. Ј. Цветић.

**Становништво у Јапану.** — У Јапану је вршен попис 1. окт. 1920. и по њему има оволико становника: прави Јапан 55,961.140; Кореа 17,284.207; Формоза 3,654.398; Сахалин 105.765. Цео Јапан има, дакле, 77,005.510 становника, тј. 2239 на квадратни *ри* (= 15.42 км<sup>2</sup>). У 16 вароши има више од 100000 становника, од којих су највеће Токијо 2,173.112, Осака 1,252.972, Кобе 608628 и Јокохама 422943.

**Број становништва у Цариграду византијског доба.** — У белешци: *On Population Estimates and the Case of Constantinople in Byzantine Days* („The Geographical Review“, New York, October 1921., стр. 616—618.), Марк Џеферсон износи разматрања о прорачунавању броја становништва у Цариграду византијског времена поводом покушаја атинског професора А. Андреадеса да утврди број цариградског становништва за период од III до XIII века. Андреадес је дошао до уверења, да је Цариград имао милион душа у доба свога највећег развитка, а пола милиона у доба свога опадања, док је при своме паду имао 180.000 до 200.000 душа. Византијско Царство је бројало око 15 до 20 милиона душа. Андреадесово прорачунавања су, изгледа, заснована на љубави према свему што је грчко. Он хоће да мисли о Цариграду као о вароши од милион становника. Прегледа традиције векова и прима велике, а одбацује мале бројеве. Пристаје само на ону пресуду, која иде њему у корист.

Становништво Цариграда није никад било пописано, а да би се изнашло бројно стање вароши мора се прибећи попису. Скоро су грађани Детроита, у Северној Америци, мислили да њихова варош има милион душа а пописом се утврдило да бројно стање варира између 600.000 и 700.000. Кад се овако нешто може десити у земљи статистике, шта можемо мислити о подацима за Цариград!

Нико од византијских писаца није ни покушао да забележи своје мишљење о величини Цариграда, мада то опет ништа не би доказивало. Човечанство оног доба није имало правој појма о милиону, а ни у грчком ни у латинском језику није постојала реч „милион“. Чак је и сад врло мали број вароши на свету са милион становника. Стари писци говоре о огромним губитцима у становништву Цариграда услед рата и болести. За четири године последњег рата у Европи је погинуло, умрло од рана и нестало 8<sup>1</sup>/<sub>2</sub> милиона становника. У мирно доба се у Европи сваке четврте године број становништва повећавао за 19 милиона, те је и при свршетку рата број становништва био већи но у почетку. Ужасне глади у Индији свега су једном, за период од 1861—1871. године, смањиле број становништва и то за 0.1<sup>0</sup>/<sub>0</sub>.

Модерни су пописи показали, да у свима земљама становништво јако напредује, и да је индустријско развиће, које је пратило проналазак